

BIJNA 8 PROCENT MINDER ZEUGEN

Deense varkensproductie daalt

De Deense varkenshouderij speelt een belangrijke rol in de wereld. Varkensvlees is goed voor de helft van de landbouwexport en 5 procent van de totale Deense export. Met Danish Crown bijvoorbeeld heeft Denemarken één van de grootste vleesproductiegroepen in huis. Ook de Deense varkensgenetica heeft onder de naam DanBred overal ter wereld waar de varkensproductie van belang is voet aan de grond.

Tekst en beeld: Jef Verhaeren

Cijfers en kenmerken

De Deense varkenshouderij omvat zo'n 2.921 varkensbedrijven (in 2005 waren er nog meer dan 9.000) met samen 13,4 miljoen varkens. Daarvan waren er in 2021 484.443 bio-varkens (3,4 procent). Er waren in 2021 1,282 miljoen zeugen en jaarlijks worden er meer dan 30 miljoen biggen geboren. De genetica komt voor 70 procent van Hatting A/S, waarbij beren van het DanBred-fokstelsel worden gebruikt. DanBred is actief over de hele wereld. Jaarlijks worden 16 tot 17 miljoen Deense varkens geslacht door de coöperatieve slacht- en vleesgroep Danish Crown, die locaties heeft in verschillende Europese landen. Bijna 90 procent van de Deense varkensproductie wordt geëxporteerd.

Denemarken is één van de belangrijkste wereldspelers wat varkens betreft en de hele keten is via coöperaties in handen van de varkenshouders zelf. De Deense varkenssector is exportgericht en wordt sinds lang gedreven door onderzoek. Dierenwelzijn, een hoge productiviteit (met 33,9 gespeende biggen per zeug) en een lage CO2-voetafdruk, zijn de belangrijke speerpunten van de Deense varkenssector. Tussen 2009 en 2019 daalde het antibioticagebruik met 29 procent per kg varken. Met 40 mg per kg geproduceerd varken zit Denemarken ruim

onder het Europees gemiddelde van 110 mg. De dagelijkse groei bedroeg in 2020 1.026 gram per dag met een voederconversie van 2,65. Al wil de sector blijven groeien, de varkensproductie is in 2020 en 2021, deels door Corona, vrij stabiel gebleven. In de eerste helft van 2022 is de productie echter met 7,5 procent gedaald. In juli waren er een miljoen dieren minder dan in juli 2021. Er waren nog slechts 869.000 zeugen (7,9 procent minder dan in juli 2021) en 9 procent minder biggen.

Jacobsgaard

We bezochten het varkensbedrijf Jacobsgaard van John en Trine Jacobsen in Låsby. John nam het bedrijf in 2019 van zijn vader over en zit ook in de raad van bestuur van Hatting A/S. Het koppel heeft 3 kinderen en vormt de vijfde generatie op de boerderij. Ook vader Jørgen Jacobsen werkt nog mee en er zijn 3 medewerkers. Jacobsgaard is een modern varkensbedrijf met een jaarlijkse productie van 38.000 varkens op 4 locaties. Het bedrijf beschikt over 800 ha, waarop koolzaad, tarwe, gerst en gras wordt geteeld. De prijs van de landbouwgrond daar in het zuiden van Denemarken bedraagt 22.000 euro/ha.

Jacobsgaard is sterk gefocust op dierenwelzijn. Het sterftecijfer na spenen daalde van 3,5 procent in 2012 tot 1,8 procent vandaag, wat

een stuk lager is dan het Deens gemiddelde van 3 procent. De familie investeerde in een nieuwe silo in 2020 en beschikt nu, samen met de oude silo, over een capaciteit van 7.450 ton. John koopt nog graan bij van burens en mineralen en soja op contract. Het voer wordt gemengd op één van de 4 locaties. De dieren krijgen brijvoer. Er is camerabewaking in de hokken en er is overal voer- en watercontrole. De mest gaat naar een lokale biogasinstallatie. Slachtrijpe varkens worden geslacht in het slachthuis van Horsens van de coöperatieve groep Danish Crown, waarvan de familie ook lid en dus mede-eigenaar is. John en Jørgen geloven in de toekomst van de Deense varkenshouderij. "Je moet wel efficiënt zijn en groot genoeg", zegt Jørgen.

Evenals zijn zoon John gelooft Jørgen Jacobsen in de toekomst van de Deense varkenshouderij: "Je moet wel efficiënt zijn en groot genoeg."

Jacobsgaard is een modern varkensbedrijf met een jaarlijkse productie van 38.000 varkens op 4 locaties.

Vleesindustrie en export

We bezochten ook het moderne, volledig geautomatiseerde varkensslachthuis van Danish Crown in Horsens. Hier worden wekelijks 109.000 varkens geslacht, uitsluitend van leden. Het vers vlees gaat naar verwerkingsbedrijven van Danish Crown en andere. Danish Crown is één van de grootste vleesbedrijven ter wereld met slachthuizen en verwerkingseenheden in Denemarken, Duitsland, Engeland, Polen en Zweden. Het is een coöperatie in handen van 5.620 veehouders, waarvan 1.420 varkenshouders. Het bedrijf heeft 26.600 medewerkers. In het slachthuis van Horsens zijn 1.500 mensen werkzaam. Danish Crown realiseert een omzet van 7,71 miljard euro.

Met 25 procent van de broeikasgasemissies zit de Deense voedselproductie (dierlijke productie en andere) boven de globale 15 procent waarvoor de voedselproductie verantwoordelijk zou zijn. De Denen doen er dan ook alles aan om zo duurzaam mogelijk te produceren en ook hier wil Danish Crown mee het voortouw nemen. Vorig jaar lanceerde het bedrijf zijn Feeding the Future-strategie. "In plaats van op groei wordt de focus nu gelegd op de verlaging van de CO2-voetafdruk van

In het varkensslachthuis van Danish Crown in Horsens worden wekelijks 109.000 varkens geslacht.

DE DEENSE LANDBOUW KORT

De Denen zijn slechts met 5,8 miljoen maar produceren voedsel voor 15 miljoen mensen. De inwoners leven op een schiereiland (Jutland) en 1.419 eilanden. Alles samen is Denemarken 43.000 km² groot. Daarnaast behoort ook het grootste eiland ter wereld, Groenland (2.166.000 km²) en de Faroer Eilanden (1.400 km²) tot het Deense koninkrijk en de Deense Commonwealth. Maar zij hebben een zelfstandig bestuur en respectievelijk slechts 55.860 en 49.884 inwoners.

Er zijn 33.148 landbouwbedrijven met een gemiddeld areaal van 79 ha. In de landbouw werken 65.000 mensen, in de totale agrovoedingssector 188.000. Er zijn 9.621 rundveebedrijven met in totaal 1.540.000 dieren (waarvan 559.000 melkkoeien). De plantaardige sector bestaat hoofdzakelijk uit granen waarvan er zo'n 7 miljoen ton wordt geproduceerd. Daarvan dien 75 procent voor diervoeding. Tuinbouw (vooral fruit en vollegrondsgroenten) is goed voor 25 procent van de gewasproductie. Vandaag wordt de helft van alle gras- en klaverzaden in de EU in Denemarken geproduceerd.

het vlees. Zo willen we meer verdienen aan de duurzaamheid van het product", zei ons Jais Valeur, CEO van Danish Crown. "Sinds 2005 hebben we onze CO2-voetafdruk met 30 procent verminderd, tegen 2030 moet dat 50 procent worden en tegen 2050 willen we klimaatneutraal vlees produceren. Wij denken dat duurzame productie in de toekomst de enige weg is naar de consument", aldus nog Valeur. Danish Crown investeert dan ook veel in duurzaamheid.

Er wordt geëxporteerd naar meer dan 120 landen, 70 procent naar EU-landen. Sinds kort is China de grootste afnemer. Voorheen was dat Duitsland. De afzet naar China groeide van 2018 tot 2020 met 140 procent. Van de ruim 30 miljoen biggen worden er 13,5 miljoen levend geëxporteerd naar EU-landen, vooral naar Duitsland en Polen. Die export startte in 2004 en de vraag naar Deense gespeende biggen groeit nog steeds. Gezien de hoge productiekosten, vergeleken met andere Europese landen, zijn de Deense varkenshouders verplicht deze kosten te drukken door uit te munten in het ontwikkelen van nieuwe technologieën. De Afrikaanse varkenspest (AVP) vormde natuurlijk een bedreiging voor de Deense

Jacobsgaard is sterk gefocust op dierenwelzijn.

export. Daarom plaatste de Deense regering in 2019 een hekwerk langs gehele grens met Duitsland (68 km).

Deense genetica.

De belangrijkste Deense varkensrassen zijn Landras, Yorkshire en Duroc. De Deense varkensgenetica is befaamd. Met meer dan 70 procent van het Deense berensperma is Hatting A/S Europa's grootste producent van varkenssperma. Het heeft 1.100 Deense fokkers als klant, die samen 80 procent van de Deense zeugen huisvesten. Via DanBred wordt de rest van de wereld bediend. Met 230 medewerkers wordt een omzet van 35 miljoen euro gerealiseerd.

Hatting A/S biedt vooral berensperma aan voor KI, waar in eigen land 4,16 miljoen doses worden afgezet. Hatting wil beschikken over de beste beren en werkt daarvoor samen met DanBred. Dat beschikt over beren van 3 zuivere rassen: DanBred Duroc (goed voor 86 procent van het sperma), DanBred Yorkshire (7,8 procent) en DanBred Landras (6,2 procent). •